

S'acaba un any i en comença un altre en què, tradicionalment, tothom es fa bons propòsits i es compromet a tenir una mica més endreçada la seva vida present i futura. Amb una crisi econòmica encara no superada i amb el rerefons d'una reforma laboral i de les pensions —la pensió estàndard de la Seguretat Social és de 1.002 euros a Catalunya— que no afavoreix precisament els interessos dels treballadors i jubilats, els ciutadans que passen dels 40 comencen a amoïnar-se per si tindran una pensió prou digna quan es jubilin.

I aquesta preocupació abona el terreny per a la proliferació dels anuncis a la televisió en què homes i dones que naveguen entre els quaranta i molts i els cinquanta expliquen què volen fer a la vida quan siguin grans. I és aleshores quan s'adonen que terriblement encara no han contractat un pla de pensions, un fons d'inversió o una assegurança d'estalvi. Els anunciants són majoritàriament bancs, però també companyies asseguradores.

Però la realitat és que només dos de cada deu ciutadans han transformat aquesta preocupació per la guardiola de la jubilació en la contractació d'una assegurança d'estalvi o d'un pla de pensions, i la majoria desconeix o no té clares les comissions, la rendibilitat, els avantatges fiscals o els riscos d'aquests productes financers. Un pla de pensions és un producte d'estalvi a llarg termini, l'objectiu principal del qual és complementar la pensió de jubilació percebuda per la Seguretat Social. És, per tant, un sistema voluntari de previsió que té com a finalitat proporcionar als participants unes prestacions en forma de capital o renda en el moment de la seva jubilació, però també en situacions d'orfanat, invalidesa o mort.

Avantatges fiscals. El principal ganxo per contractar un pla de pensions són les deduccions fiscals. Permet no pagar impostos per la quantitat dipositada amb uns límits. Així, els menors de 50 anys poden aportar fins a un màxim anual de 10.000 euros, i en aquest cas la deducció serà el 30% de la suma total dels rendiments nets del treball i d'activitats econòmiques que s'hagin obtingut durant un any. En el cas dels majors de 50 anys, les aporta-

La guardiola del jubilat

Només 2 de cada 10 ciutadans tenen un pla de pensions privat. Però coneixem les condicions de contractació, els avantatges fiscals, els riscos i les comissions associades a aquest pla d'estalvis a llarg termini? Al mercat irrompen amb força alternatives d'inversió per als qui volen fer guardiola per a la jubilació.

cions s'ampliaran a 12.500 euros, amb una deducció que s'eleva fins al 50%. A més, el pla de pensions genera una sèrie d'avantatges fiscals, que donen dret a una reducció en la base imposable de l'IRPF.

Liquiditat i garanties. Ara bé, no tot són avantatges. En la contractació d'aquests productes hi ha lletra petita. Quan el titular arriba a la jubilació i retira els diners, ha de pagar els impostos corresponents per les quantitats apartades, de manera que podria passar que s'acabin pagant més impostos dels que s'han estalviat durant els anys que hagi estat vigent el fons. Per això, una bona idea és retirar els diners de manera esglaonada, en forma de renda, ja que els impostos seran menors per la progressivitat de l'IRPF. Un altre avantatge és que el participant té molta flexibilitat per fixar tant la quantia com la periodicitat dels diners aportats i no hi ha obligatorietat d'aportar.

Hi ha, però, alguns inconvenients remarcables. D'entrada, les aportaci-

ons a un pla de pensions no es poden recuperar fins a aconseguir la jubilació, o només en el cas de trobar-se en algun dels supòsits recollits en la Llei de Regulació dels Plans i Fons de Pensions. Aquest és un problema de liquiditat que no ofereixen altres vehicles d'inversió a llarg termini, com els fons d'inversió o les assegurances d'estalvi, productes en els quals els diners són recuperables en qualsevol moment.

I d'altra banda, un risc evident: bona part dels plans de pensions que ofereixen les entitats financeres no garanteixen el capital invertit, excepte els garantits, ja que en invertir en fons, la rendibilitat està supeditada als resultats del mercat. Tot i que pugui semblar el contrari, no sempre es mouen en terreny positiu i alguns productes poden tenir una rendibilitat anualitzada negativa. D'aquí la importància de seleccionar un bon model per a l'estalvi, que tingui grans expectatives per revaloritzar en funció de l'evolució dels mercats financers.

En funció del perfil del client es pot optar per un pla de pensions agressiu, moderat o conservador. No obstant això, els estalviadors més conservadors poden protegir-se de les possibles pèrdues d'aquests productes a través dels plans garantits de renda fixa que assegurin al participant una revaloració mínima i fixa de la inversió realitzada, des del dia de l'aportació fins al dia de venciment. De fet, els plans de pensions a l'Estat acumulen, de mitjana, una depreciació del 0,81% anual en els últims cinc anys. A 10 anys, la rendibilitat anual amb prou feines supera l'1%, per sota de l'increment de la inflació en aquest mateix període. Per aquest motiu, ara com ara altres alternatives d'inversió com les assegurances d'estalvi (dòlars, PIAS) o fons de pensions estan aconseguint captar més diners d'inversors que els plans de pensions.

Pel que fa a comissions, tots en presenten. Uns les tenen més elevades que altres, però això passa també en la majoria de productes per a la inversió (fons d'inversió, borsa...). Però, a través d'una elecció encertada, l'estalvi per aquest concepte pot ser molt notable, de fins a un 40% respecte al màxim legal permès.

Pel que fa al traspàs dels plans de pensions, es poden realitzar sense cap

Només dos de cada deu ciutadans tenen contractat un pla de pensions complementari a la presta-

tipus de penalització o comissions, igual que passa amb els fons d'inversió. D'aquesta manera, es pot passar d'un pla a un altre que ofereixi unes millors expectatives de revaloració. En aquest sentit, convé estar atent a les nombroses ofertes dels banes per traspasar els plans procedents d'altres entitats, que inclouen gratificacions en efectiu de fins al 5% sobre la quantitat traspassada.

Els plans de pensions han suposat el principal complement per a la pensió pública de jubilació de la Seguretat

La majoria de plans de pensions no garanteixen el capital inicial invertit pel client

Social. Però, en els últims anys, diversos especialistes han alertat dels seus riscos i desavantatges respecte a altres productes financers d'estalvi similars pels quals ja estan apostant els inversors. De fet, les aportacions brutes dels plans de pensions cauen des de l'any 2011 a un ritme del 2%.

Entre els productes que comencen a tenir implantació al mercat al marge dels plans de pensions individuals, hi ha el pla de previsió assegurat. Es tracta d'una assegurança de vida amb característiques molt similars als plans de pensions –inclosos els mateixos avantatges fiscals– però amb la diferència que tenen garantida una rendibilitat –això sí, força més baixa que la que es pugui obtenir amb un pla de pensions– passi el que passi. Els experts recomanen la contractació d'aquest producte a persones que ja estiguin prou properes a la jubilació, i les recomanen a clients amb un perfil conservador que prefereixin

ció que els oferirà la Seguretat Social.

risc zero a canvi de rendibilitats més baixes i avantatges fiscals moderats.

D'altra banda, els plans assegurats d'estalvi sistemàtic són també una assegurança de vida amb la qual el client obté una renda vitalícia per complementar la pensió. Aquesta renda pot començar a percebre's a partir dels 10 anys d'haver fet la primera aportació, i el titular pot disposar de l'estalvi acumulat sense penalitzacions, tot i que si ho vol fer abans dels deu anys, no podrà gaudir de l'avantatge fiscal que s'obté en cobrar-lo en forma de renda vitalícia.

També pren volada l'assegurança o pla de jubilació, que amb forma d'assegurança de vida, permet recuperar els diners en qualsevol moment, tot i que sovint comporta una penalització. No desgrava com els plans de pensions i els plans de previsió assegurats, però sí que permet obtenir un avantatge fiscal en el moment de cobrar l'assegurança.

Triem el producte que triem, i sempre que el nostre sou ens permeti poder estalviar per a la jubilació, sembla prou clar que la tria de productes d'estalvi per a la jubilació està molt vinculada al benefici dels avantatges fiscals, independentment que siguin instruments idonis i específics pensats per canalitzar un estalvi privat i voluntari que serveixi per complementar de manera suficient les nostres pensions de jubilació en deixar de treballar.

I si no tenim pla? Ara bé, què passa amb el 80% de les persones que no han contractat un pla de pensions privat o una assegurança? Amb la reforma espanyola de les pensions, la jubilació anticipada passa a ser als 63 anys per comptes dels 61, sempre que el treballador hagi cotitzat almenys 33 anys a la Seguretat Social. Si la jubilació anticipada no és voluntària, es pot produir als 61. I per cada any que el treballador estigui aturat abans dels 63, serà penalitzat amb un 7,5% anual

de la seva pensió. Així, la mitjana d'una pensió per jubilació estàndard és d'uns 1.000 euros a Catalunya, el País Valencià i les Illes, mentre que les pensions de viduïtat se situen en una mitjana de 626 euros.

El nombre de pensionistes que s'incorporen al sistema de la Seguretat Social ha caigut des de l'any 2012, i als Països Catalans se situa al voltant dels 3 milions de persones. La reducció del nombre de pensionistes respon per una banda a l'enduriment de les condicions d'accés a la jubilació anticipada i a l'increment dels coeficients de reducció en les prestacions que va entrar en vigor el març de 2013 amb la reforma de les pensions del PP. I per altra banda, el retard progressiu de l'edat de jubilació fins als 67 anys, que s'assolirà l'any 2027, fa que aquest 2014 l'edat legal de retirada dels treballadors sigui de 65 anys i dos mesos per als qui hagin cotitzat menys de 35 anys i sis mesos.

Gemma Aguilera

Aquesta novel·la ens endinsa en els valors més profunds de la negritud. Una mare, acusada de matar la seva filla és internada en un psiquiàtric com a conseqüència d'aquest acte. Durant les nombroses consultes amb el metge, hom acaba intuïnt les complexitats de la raça negra després dels llarguíssims anys d'esclavitud.

El llibre d'Emma
Marie-Célie
Agnant

34

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com

Marie Célie Agnant, nascuda en Haití, viu al Quebec des del 1970. Ha estat professora de francès i traductora i intèrpret. Actualment es dedica a escriure i a fer conferències arreu del món. La seva bibliografia es troba publicada sobretot al Quebec, Haití i França però ha estat també traduïda a l'anglès, al neerlandès, al coreà i a l'espanyol.